

УДК 37.091.32:331.548

С. П. Лич,
методист з психологічної служби, практичний психолог
ЗОШ І–ІІІ ст. с. Угринів Горохівського району Волинської області

Профорієнтація – крок до самовизначення чи задача з багатьма невідомими? *

Конспект уроку-тренінгу

Вибір фаху – важливий крок у житті кожної людини. Адже від нього залежить подальша доля, успіх у житті. На уроці-тренінгу діти вчать орієнтуватися у світі професій, відчувати відповідальність за свій життєвий вибір, уникати помилок при виборі професії.

Ключові слова: урок-тренінг, фах, вибір професії, профорієнтація, формула вибору професії, помилки при виборі професії.

Лич С. П. Профорієнтація – шаг к самоопределению или задача со многими неизвестными?

Выбор профессии – важный шаг в жизни каждого человека. Ведь от него зависит дальнейшая судьба, успех в жизни. На уроке-тренинге дети учатся ориентироваться в мире профессий, чувствовать ответственность за свой жизненный выбор, избегать ошибок при выборе профессии.

Ключевые слова: урок-тренинг, профессия, выбор профессии, профорієнтація, формула вибору професії, помилки при виборі професії.

Lych S. P. Is Career Guidance a Step to Self-Determination or a Task with Many Unknowns?

Choice of profession is an important step in the life of each people. Because its further destiny, its success in life depends on it. It is given a lesson training at which children learn to be guided in the world of professions, to feel responsibility for the vital choice, to avoid mistakes when choosing a profession.

Key words: lesson training, profession, choice of profession, career guidance, career choices formula, mistakes at choosing a profession.

Мета:

- Навчити дітей орієнтуватися у світі професій.
- Розвивати почуття відповідальності за життєвий вибір.
- Виховувати самоповагу до себе і професій.

Обладнання: ТЗН, роздатковий матеріал.

Хід уроку

I. Організаційний момент (створення позитивного настрою, адаптація до заняття).

II. Мотивація заняття

Ведучий. Ким бути? Це питання ставив, ставить і буде ставити кожен із вас. Це не просто вдало

чи невдало прийняте в юності рішення, а часом щаслива чи розбита доля, активне, радісне життя чи байдуже, пасивне існування. Вибір професії – це друге народження людини. Питання досить складне і серйозне, адже вибір фаху багато в чому визначає наш успіх, нашу долю.

В одному з оповідань Марка Твена жартома говориться, що рай від землі відрізняється лише одним: там – кожен займається своєю улюбленою справою.

Зпитання до учнів

1. Чому потрібно задумуватись над вибором професії?

* Додатки – на CD цього номера.

2. Як ви гадаєте, кількість інформації про професії допоможе чи зашкодить вам?

Адже у світі близько 40 тисяч професій і всі вони діляться на певні типи.

Запитання до учнів

1. Пригадайте, скільки їх (5).

2. Які?

«Людина – людина».

«Людина – природа».

«Людина – техніка».

«Людина – знакова система».

«Людина – художній образ».

3. Так потрібні вам заняття-орієнтири з курсу профорієнтації?

III. Основна частина. Практичне заняття

Гра «М'яч + професія»

Усі стають в коло. Учасники, кидаючи м'яч один одному, називають професії. Ведучий та гравці стежать за тим, щоб відповіді не повторювались і м'яч не тримали довше трьох секунд. Перемагає той, хто назве більшу кількість професій. Можна провести обговорення вправи, поставивши питання: «У чому були труднощі?»

1. Завдання

– Прочитайте твердження і позначте те, яке відображає ваше ставлення до проблеми вибору професії.

Ти уникаєш думки, що буде, коли ти закінчиш школу. Тобі здається, що все може вирішитися само собою. Ти кидаєш усе на самоплин, гадаючи, що від долі не втечеш.

Ти не думаєш про завтрашній вибір, тому що у тебе є авторитетні друзі. З ними ти почувашся впевнено. Ти не любиш приймати рішення і тебе цілком влаштовує, що авторитетні друзі зроблять це за тебе.

Ти використовуєш будь-яку нагороду, щоб дізнатися більше про себе і світ професій. Тобі цікаво робити те, що ніколи раніше не доводилося. І при цьому у тебе немає почуття страху, що не вийде. Ти знаєш, що можливості людини багатогранні, і хочеш знати свої.

Ти певен, що можеш обрати фах самостійно. У тебе є один або кілька варіантів вибору професії, ти знаєш, що це за професії, де їх можна отримати, які вимоги вони пред'являють людині. Ти прагнеш, аби спеціаліст підтвердив правильність твого вибору.

На дошці учні позначають свій вибір. **Обговорення й аналіз результатів.**

2. Вправа «Асоціації»

Мета: з'ясувати ставлення учнів до вибору професії, можливі мотиви.

Інструкція: назвіть і запишіть одне-два поняття, які спадають вам на думку, коли чуєте слово «професія».

Приклад: професія – майбутнє, доля, життя, захоплення, гроші, сподівання, можливості.

Обговорення й аналіз. Звернути увагу на те, що асоціації бувають різні, частіше вони відображають ставлення людини до проблеми (до професії), яка їх хвилює.

3. Вправа «Бінго»:

голова – професія, що мрію здобути;

права рука – здібності, що є;

ліва рука – чого маємо навчитись;

права нога – де можу навчитись (навчальний заклад);

ліва нога – де можу працювати.

Обговорення й аналіз.

4. Вправа «Ринок праці й учень»

Мета: формування адекватної самооцінки можливостей, корекція впевненості у собі.

Опис:

1. Учасники стають в коло, лицем до учня, щільно переплітаючи руки так, щоб не було місця між тими, що стоять поруч. Учень залишається за межами кола.

Завдання: учень із закритими очима повинен пройти в середину кола, пробиваючи собі дорогу до «алгоритму дій».

2. Учасники обертаються спиною до учня, виконуючи ті ж умови.

Завдання: те ж саме, але з відкритими очима.

Алгоритм дій: вивчайте, читайте, думайте, питайте, пробуйте – і ви впораєтесь.

Обговорення й аналіз.

Запитання до учнів

1. Як почувались у ролі учня?

2. У якому випадку комфортніше?

3. Яка була реакція на відчуття під час намагання проникнути в середину кола?

Висновок: Людина вибирає справу, але ж і справа вибирає людину. Найголовніша проблема – як поєднуються ваші можливості та здібності з бажаннями і прагненнями. Запам'ятайте: лінива людина – посередня людина.

5. Тест «Мотивація успіху»

Обговорення і корекція (за потребою).

6. Завдання «Формула вибору професії»

А зараз спробуймо вивести формулу для вибору професії.

Девіз вибору професії – ХОЧУ! МОЖУ! ТРЕБА!

7. Вправа «Відгадай професію»

Учні діляться на дві групи. Одна отримує питання-характеристику, друга – відповідь. Треба відгадати професію.

Наприклад: лікар.

– Якого кольору професія? (*Білого*).

– Який у неї запах? (*Ліки*).

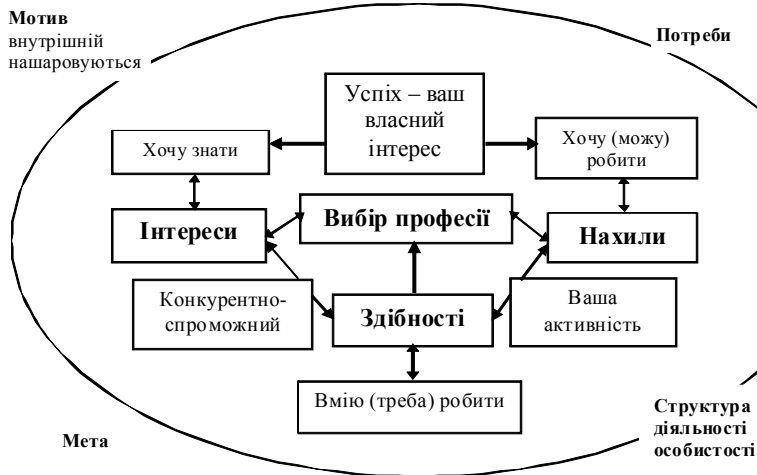
– Який символ? (*Змія*).

– Тип професії (*людина – людина*).

– Навчальний заклад (*медичний*).

8. Вправа «Один день із життя»

Обговорення й аналіз.

Мета: збагатити уявлення учнів про світ професій та ознайомити з їх особливостями.

Перед учнями ставиться завдання: скласти «розповідь» про типовий робочий день людини тієї професії, яка вам подобається. «Розповідь» повинна бути лише з іменників.

Приклад. Розповідь про робочий день учителя: дзвінок – сніданок – дзвінок – урок – учні – питання – відповідь – оцінка – відмінник – задоволення – пояснення – двійка – розчарування – завдання – дзвінок – перерва – учительська – директор – завдання – дзвінок – урок – дім – проблеми – вечір – книжка – конспект – постіль.

Обговорення й аналіз.

9. Вправа «Рятувальна шлюпка»

Мета: довести учням важливість усіх професій.

Завдання. Уявіть корабель із професіями, що тоне. Які б ви рятували? Приклади на дошці.

Вчитель, маляр-штукатур, електрозварювальник, лікар, перукар, юрист, будівельник, столяр, оператор машинного доїння, агроном, тракторист, бухгалтер, економіст, ветеринар, шофер, дизайнер, токар, сомельє, системний адміністратор, такелажник, паркетник, інженер, прибиральниця.

Література

1. Борисова О. М. Індивідуальність и професія / О. М. Борисова, Г. П. Логинова. – М. : Знання, 1991. – С. 80.
2. Зеленков З. Професійна орієнтація і трудова зайнятість молоді / З. Зеленков // Народна освіта. – 2007. – № 6. – С. 239–242.
3. Прошицкая Е. М. Выбирайте профессию / Е. М. Прошицкая. – М. : Просвещение, 1991.
4. Професійна діагностика / упорядн. Т. Гончаренко. – К. : Ред. «Загальнопед. газ.», 2004. – 120 с.
5. Професійне самовизначення старшокласників : метод. посібн. / упорядн. Л. Шелестова. – К. : Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 128 с.
6. Соловцова Є. Професійна орієнтація, діяльність й особистісна обдарованість / Є. Соловцова // Народна освіта. – 2006. – № 8. – С. 189–192.

Запитання до учнів

1. А чи завжди можна зробити правильний вибір професії?
2. А чи можна допуститись помилок у виборі? Яких?

Помилки при виборі професії

1. Ставлення до професії як до чогось раз і назавжди визначеного, фатального.
2. Існуючі думки про престижність професії.
3. Перенесення ставлення до якоїсь людини на саму професію чи захоплення тільки зовнішнім божом діяльності.
4. Вибір професії «за компанію».
5. Успіхи з того чи іншого шкільного предмета, здібності до нього – це одне,

а професій, які можна пов'язати з ним, – велика кількість.

6. Застарілі уявлення про характер праці у сфері матеріального виробництва.

7. Невміння чи небажання розібратися у своїх здібностях, схильностях і якостях.

8. Неправильна оцінка своїх фізичних особливостей і стану здоров'я при виборі професії.

9. Незнання основного алгоритму дій при виборі професії.

Висновок. Я вам бажаю у житті зробити тільки правильний вибір, уникнути багатьох помилок, позитивно мислити. Сили волі й терпіння на шляху до здійснення вашої мети!

IV. Заклучна частина. Рефлексія

Запитання до учнів

1. Що сподобалось на занятті?
2. Що цікавого ви дізнались на ньому?
3. Профорієнтація – це крок до самовизначення чи задача з багатьма невідомими?

V. Домашнє завдання

1. Написати прислів'я про працю.
2. Намалювати дорогу вашої профорієнтації.